

Iso Masihning Vahiysi - O'n to'rtinchi son

Yettinchi muhr

Jeff Pippenger

2023-11-11

Vahiy kitobining o'n ikkinchi bobida tasvirlangan uchinchi osmonda Lyusifer bilan boshlangan farishtalarning sinovli urushi, birinchi osmonda yakun topadigan insonlar va farishtalarning sinovli urushining timsolidir. Shayton va uning farishtalari uchinchi osmondan quvib chiqarilgach, Shayton Adan bog'ida yangi jang jabhasini ochdi. Uchinchi osmonda Lyusifer bilan bo'lgan urushdagi kabi, Xudo insoniyat uchun ham sinov davrini belgiladi. Yaqin orada chiqadigan Yakshanba qonuni bilan jiddiy ravishda boshlanadigan birinchi osmondagi urush, insoniyat uchun sinov muddatining yakunini ifodalaydi.

Vahiy kitobining o'n ikkinchi va o'n uchinchi boblarida ajdarho, yirtqich va soxta payg'ambar tasvirlangan. Odatda, bu uch kuch, avvalo, o'sha uch kuchning o'tmishdagi tarixini ifodalaydi, deb tushuniladi; biroq Yuhannoga "bundan keyin bo'ladigan narsalar"ni yozish buyurilgan edi, va butun Vahiy kitobi "oxirgi kunlar" haqida so'zlaydi, shuning uchun biz Muqaddas Kitobdagi "oxir boshida tasvirlanadi" degan tamoyilni qo'llab, Vahiydagi ramzlarni o'tmish emas, balki hozirgi haqiqat sifatida tatbiq etmoqdamiz.

Shayton o'z urushini amalga oshirish maqsadida, u uchinchi osmonda boshlagan urushda ham, Adan bog'ida insonlarga olib kelgan birinchi jangda ham, o'zining buzilgan xabarlarini yetkazish uchun "gipnoz"dan foydalangani bilan tavsiflangan.

"Shayton Adanda birinchi Odam Atoni vasvasaga soldi, va Odam Ato dushman bilan mulohaza qildi, shu tariqa unga ustunlik berdi. Shayton Odam Ato va Momo Havo ustidan o'zining gipnoz qudratini ishga soldi, va bu qudratni Masih ustidan ham ishga solishga urindi. Ammo Muqaddas Yozuvning kalomi keltirilgach, Shayton g'alaba qozonishga hech qanday imkoni yo'qligini bildi.

"Erkaklar ham, ayollar ham o'zlari bilan muloqotda bo'ladigan kishilarning ongini qanday qilib asir etishni o'rgatadigan ilmni o'rganmasliklari kerak. Bu — Shayton o'rgatadigan ilmdir. Biz bu turdagi har qanday narsaga qarshi turishimiz lozim. Biz mesmerizm va gipnotizm bilan ish tutmasligimiz kerak — bu o'zining dastlabki maqomini yo'qotib, samoviy saroylardan quvilgan zotning ilmidir." Mind, Character and Personality, 713.

Shayton o'rgatadigan "ilm" globallashuv tarafdori bo'lgan savdogarlar tomonidan mukammallashtirilgan bo'lib, "oxirgi kunlarda" "axborot supermagistrali" orqali amalga oshiriladi. Shayton yolg'onning otasidir, va media gigantlari nafaqat yolg'onlarni targ'ib qiladilar, balki haqiqatni ham to'sib qo'yadilar, o'zlari bid'atchi deb bilganlarni kuzatib boradilar va yer sayyorasi tarixida qachonlardir qo'llanilgan gipnozning eng murakkab shaklini ishga soladilar. Uchinchi osmondan boshlangan urush Shaytonning urush olib borishidagi mana shu xususiyatini ta'kidlaydi, toki birinchi osmon urushi boshlanganda yashayotgan sodiqlar oldindan berilgan bilim

orqali ogohlantirilgan bo‘lsinlar. Butunjahon to‘ri va “axborot supermagistrali”ning boshqaruv markazi Amerika Qo‘shma Shtatlarida yuritilishi va nazorat qilinishini anglaganimizda, Amerika Qo‘shma Shtatlari osmondan olov tushirishi va butun dunyoni aldashi nimani anglatishini tushunamiz. Vahiy kitobida “olov” xabarni ifodalaydi.

Vahiy kitobining o‘n uchinchi bobi va o‘n uchinchi oyatidagi ramziylik Karmel tog‘idagi jangdan olingan bo‘lib, u yerda Baalning payg‘ambarlari va butazorlar payg‘ambarlari Baal hamda Ashtorot haqiqiy xudolar ekanini tasdiqlash uchun osmondan olov tushira olmadilar. Baal erkak iloh, Ashtorot esa ayol iloh bo‘lgani uchun, ular yirtqichning suratini — jamoat bilan davlatning nopok birikmasini — ifodalaydi. Ular Izabelning payg‘ambarlari edilar; Izabel esa Axab bilan nopok munosabatda bo‘lgan edi. Karmel tog‘i haqidagi hikoyada yirtqich surati bilan bog‘liq bo‘lgan o‘sha ikki bashoratli guvoh Qo‘shma Shtatlarning avval Qo‘shma Shtatlarda, so‘ngra esa butun dunyoda papalik tizimining suratini shakllantirishdagi rolini ko‘rsatadi. Karmeldagi “olov” haqiqiy Xudo aslida kim ekanining dalili bo‘lishi kerak edi. U osmondan kelgan vahiy bo‘lib, haqiqiy Xudoni aniqlab berardi; Qo‘shma Shtatlar osmondan olov tushirganda ham ayni o‘sha masala mavjuddir.

Ishayo kitobida, boshlanishdanoq oxirni ayon qiladigan Xudo qadimgi Karmel tog‘ining ayni manzarasiga, shuningdek Amerika Qo‘shma Shtatlari osmondan olov tushirganida ifodalanadigan bashoratli manzaraga ham murojaat qiladi.

Davoiningizni bayon qiling, deydi Egamiz; qudratli dalillaringizni keltiring, deydi Yoqubning Shohi. Ularni olib kelsinlar va bizga nima bo‘lishini ko‘rsatsinlar; avvalgi narsalarni, ularning nima ekanini ko‘rsatsinlar, toki biz ularni mulohaza qilib, ularning oqibatini bilaylik; yoki kelajakdagi narsalarni bizga e‘lon qilsinlar. Bundan keyin bo‘ladigan narsalarni ko‘rsatinglar, toki biz sizlarning xudolar ekaningizni bilaylik; ha, yaxshilik qilinglar yoki yomonlik qilinglar, toki biz dahshatga tushib, buni birgalikda ko‘raylik. Mana, sizlar hech narsadan emassizlar, va ishingiz ham yo‘q narsadandir; sizlarni tanlagan kishi jirkanchdir. Men shimoldan birini ko‘tardim, va u keladi; quyosh chiqishidan u Mening nomimni chaqiradi; va u amirlarga loyga bostirib kirgandek, kulol loyni ezgandek bostirib kiradi. Boshidan boshlab kim e‘lon qilgan, toki biz bilaylik? Va oldindan kim aytdi, toki biz: “U haqdir”, deya olaylik? Ha, ko‘rsatuvchi hech kim yo‘q; ha, e‘lon qiluvchi hech kim yo‘q; ha, so‘zlaringizni eshituvchi ham hech kim yo‘q. Birinchi bo‘lib Sionga: “Mana, mana ular”, deydi; va Men Quddusga xushxabar keltiruvchini beraman. Ishayo 41:21–27.

Yaqinlashib kelayotgan yakshanba qonuni bilan boshlanadigan birinchi osmon urushida Amerika Qo‘shma Shtatlariga, shuningdek, Shaytonning o‘ziga ham o‘z “da’vo”larini “ilgari surish”ga ruxsat beriladi va ular Yezavelning xudosi haqiqiy Xudo ekanini isbotlashga urinish maqsadida osmondan olov tushiradilar. Dunyo o‘sha xudoning sajda kunining tamg‘asini qabul qilishga majbur qilinadi. “Axborot super magistrali” orqali butun insoniyatga osmondan tushiriladigan olov “yo‘qlik” ishidir, va o‘sha vosita orqali yetkazilgan xabarni tanlagan kishi “jirkanchlik”dir.

O‘sha urushda yuz qirq to‘rt ming va undan keyin buyuk olomon haqiqiy Xudo kim ekanligi haqidagi bahsda Xudoning guvohlari bo‘ladi. Urushning har ikki tomonidan yetkaziladigan xabarlar “olov” sifatida ifodalanadi. Barcha xalqlar haqiqiy Xudo kim ekanligini aniqlash uchun

yig‘iladi va “haqiqat”ni tasdiqlash uchun guvohlarning ikki toifasi bo‘ladi.

Barcha xalqlar bir joyga yig‘ilsin, barcha elatlar jam bo‘lsin: ulardan qaysi biri buni e‘lon qila oladi va bizga avvalgi narsalarni ko‘rsata oladi? O‘z guvohlarini keltirsinlar, toki oqlansinlar; yoxud eshitsinlar-da: “Bu haqiqatdir”, deb aytsinlar. “Sizlar Mening guvohlarimsizlar, — deydi Egamiz, — va Men tanlagan qulimsizlar; toki Meni bilib, Menga ishoninglar va Men O‘sha Zot ekanimni anglaysizlar: Mendan oldin hech qanday xudo yaratilmagan, Mendan keyin ham bo‘lmaydi. Men, faqat Men, Egaman; va Mendan boshqa najotkor yo‘q. Men e‘lon qildim, Men najot berdim, Men ko‘rsatdim, orangizda begona xudo bo‘lmagan paytda; shuning uchun sizlar Mening guvohlarimsizlar, — deydi Egamiz, — Men Xudoman.” Ishayo 43:9–12.

Karmel tog‘ining yakuniy namoyon bo‘lishida Shayton uchun guvohlar ham, Xudo uchun guvohlar ham bor. Bu namoyish kim haqiqiy Xudo ekanini isbotlash uchundir, ammo Xudoning sodiq guvohlari nimaga guvohlik berishlari kerak?

Isroilning Shohi bo‘lgan Egamiz, uning Qutqaruvchisi — lashkarlar Sarvari bo‘lgan Egamiz shunday deydi: Men birinchiman, Men oxirgiman; Mendan boshqa Xudo yo‘q. Menga o‘xshab kim da‘vat qila oladi, buni e‘lon qila oladi va Men uchun tartibga sola oladi, Men qadimiy xalqni tayin qilganimdan beri? Kelayotgan narsalarni va kelajakda yuz berajak hodisalarni ularga ko‘rsatsinlar. Qo‘rqmanglar, vahimaga tushmanglar: buni o‘sha vaqtdanoq senga aytib, e‘lon qilmaganmidim? Sizlar esa Mening guvohlarimsiz. Mendan boshqa Xudo bormi? Haqiqatan, boshqa Xudo yo‘q; Men boshqasini bilmayman. O‘yma but yasovchilarning hammasi behudadir; ularning ko‘ngil qo‘ygan narsalari foyda keltirmaydi; ularning o‘zlari o‘zlariga guvohdirlar; ular ko‘rmaydilar ham, bilmaydilar ham; shuning uchun sharmanda bo‘ladilar. Ishayo 44:6–9.

Karmel tog‘ining so‘nggi to‘qnashuvidagi sodiqlar Xudoning Avvalgi ham, Oxirgi ham ekaniga haqiqat to‘g‘risida guvohlik berishlari kerak. U “qadimgi xalqni tayinlagan” Xudodir, toki “kelayotgan narsalarni” ayon qilsin. Xudoning guvohlari Karmel tog‘ining so‘nggi jangidan sal avval muhrlari ochiladigan Iso Masihning Vahiyini taqdim etishlari lozim.

Shaytonning Karmel tog‘i haqidagi xabari osmondan tushadigan olov sifatida tasvirlangan.

U katta mo‘jizalar qiladi, hatto osmondan yerga odamlar ko‘zi oldida olov tushiradi, Vahiy 13:13.

Bu oyat Qo‘shma Shtatlar “axborot supermagistrali” orqali insoniyatga yetkazayotgan zamonaviy gipnotizm ilmi vositasida amalga oshiradigan mo‘jizalarni tasvirlamoqda. Ammo oyat, shuningdek, Masih qiyofasiga kirgan Shaytonning shaxsan o‘zi namoyon bo‘lishi haqida ham so‘zlamqda.

“Uchinchi farishtaning xabari e‘loniga qo‘shiladigan farishta butun yer yuzini o‘zining ulug‘vorligi bilan yoritmog‘i kerak. Bu yerda butun dunyoni qamrab oladigan ko‘lam va g‘ayrioddiy qudratga ega bir ish bashorat qilingan. 1840–44-yillardagi advent harakati Xudoning qudratining ulug‘vor namoyoni bo‘lgan edi; birinchi farishtaning xabari dunyodagi har bir missionerlik maskaniga yetkazildi, va ayrim mamlakatlarda o‘n oltinchi asrdagi Islahotdan buyon biror yurtida ko‘rilganidan ham buyukroq diniy qiziqish yuzaga keldi; ammo

bularning barchasi uchinchi farishtaning so‘nggi ogohlantirishi ostidagi qudratli harakat tomonidan ortda qoldiriladi.”

“Ish Hosil bayrami kuni”dagi ishga o‘xshash bo‘ladi. Xushxabarning boshlanishida Muqaddas Ruhning to‘kilishi bilan berilgan “ilk yomg‘ir” qimmatli urug‘ning unib chiqishiga sabab bo‘lganidek, “so‘nggi yomg‘ir” ham hosilning pishib yetilishi uchun uning oxirida beriladi. “Shunda biz bilamiz, agar Egamizni bilishga intilishda davom etsak: Uning chiqishi tong kabi tayyorlangan; U bizga yomg‘ir kabi, yerga yog‘adigan bahorgi va kuzgi yomg‘ir kabi kelur.” Ho‘sheya 6:3. “Ey Sion farzandlari, shod bo‘linglar, Egangiz Xudodan quvoninglar; chunki U sizlarga me‘yorida ilk yomg‘irni berdi, va sizlar uchun yomg‘irni, ilk yomg‘irni ham, so‘nggi yomg‘irni ham yog‘dirur.” Yo‘el 2:23. “Oxirgi kunlarda, deydi Xudo, Men O‘z Ruhimdan har bir jonzot ustiga to‘kaman.” “Va shunday bo‘ladiki, Egamizning ismini chaqirgan har kim najot topur.” Havoriylar 2:17, 21.

“Xushxabarning ulug‘ ishi uning boshlanishini belgilagan Xudoning qudrati namoyon bo‘lishidan kamroq namoyon bo‘lish bilan yakun topmasligi kerak. Xushxabarning boshlanishida ilk yomg‘irning to‘kilishida amalga oshgan bashoratlar uning yakunida so‘nggi yomg‘irda yana amalga oshishi kerak. Mana, havoriy Butrus ko‘z tikkan ‘tetiklanish zamonlari’ shulardir; u shunday degan edi: ‘Shunday ekan, tavba qilinglar va gunohlaringiz o‘chirib tashlanishi uchun Xudoga qaytinglar; toki Rabbimiz huzuridan tetiklanish zamonlari kelsin va U Iso Masihni yuborsin.’ Havoriylar 3:19, 20.”

“Muqaddas bag‘ishlanishdan yuzlari yorishib, porlab turgan Xudoning xizmatkorlari osmondan kelgan xabarni e‘lon qilish uchun joyma-joy shoshiladilar. Butun yer yuzi bo‘ylab minglab ovozlar orqali ogohlantirish beriladi. Mo‘jizalar sodir bo‘ladi, kasallar sog‘aytiriladi, alomatlar va mo‘jizalar esa imonlilarga ergashadi. Shayton ham yolg‘on mo‘jizalar bilan amal qiladi, hatto odamlar ko‘z o‘ngida osmondan olov tushiradi. Vahiy 13:13. Shu tariqa yer yuzining aholisi o‘z tarafini tanlashga olib kelinadi.” Buyuk kurash, 611, 612.

Shayton osmondan olov tushirishga chorlaydigan zamonga yetganimizda, “yer yuzining aholisi o‘z tomonini tanlashga majbur bo‘ladi.” O‘sha vaqtda, Xudoning guvohi “samodan kelgan xabarni e‘lon qilish uchun joydan joyga shoshadi. Butun yer yuzi bo‘ylab, minglab ovozlar orqali, ogohlantirish beriladi.” Xudoning guvohlari amalga oshiradigan ish “Uluf bayram kuni”dagiga o‘xshash bo‘ladi, qachonki “uchinchi farishtaning xabarini e‘lon qilishda ishtirok etuvchi farishta butun yer yuzini o‘zining ulug‘vorligi bilan yoritishi kerak” bo‘ladi. Uluf bayram kuni olov Muqaddas Ruhning to‘kilishining ramzi edi, va olov Shaytonning nopok ruhining to‘kilishining ham ramzidir.

Yuhanno Vahiy kitobining yettinchi bobida bir yuz qirq to‘rt minglik va ulug‘ olomonni tasvirlab berganidan so‘ng, u yettinchi va so‘nggi muhrning ochilishini ko‘rsatadi. So‘nggi, ya‘ni yettinchi muhr Iso Masihning Vahiyining ochilishini anglatadi; bu esa sinov muddati yopilishidan sal oldin ochilishi kerak bo‘lgan Vahiy kitobidagi yagona bashoratdir. Yettinchi muhr, yetti momaqaldiroq va Iso Masihning Vahiyi — bularning barchasi sinov muddati yopilishidan sal oldin ochib beriladigan ayni bir haqiqatning ramzlaridir. Iso Masihning Vahiyi Alif va Omegadir bo‘lgan Masihning fe‘l-atvori va ijodiy qudratini ta’kidlaydi. Yetti momaqaldiroq bir yuz qirq to‘rt minglik

muhrlanadigan tarixni ko'rsatadi, yettinchi muhr esa ikki guvoh tiriltiriladigan va Xudoning "haqiqat"ining ijodiy qudratini qabul qiladigan tarix davomida Muqaddas Ruhning to'kilishini bildiradi; bu haqiqat Ota tomonidan, O'g'ilga, Jabroilga, payg'ambarga, undan esa undagi mujassam qudratni o'qish, eshitish va saqlashni tanlaganlarga yetkaziladi.

Va u yettinchi muhrni ochganida, osmonda qariyb yarim soat sukut bo'ldi. Va men Xudo huzurida turgan yetti farishtani ko'rdim; va ularga yetti karnay berildi. Va boshqa bir farishta kelib, qurbongoh oldida turdi; uning qo'lida oltin tutatqi idishi bor edi; va unga ko'p tutatqi berildi, toki u buni taxt oldidagi oltin qurbongoh ustida barcha muqaddaslarning ibodatlari bilan birga taqdim etsin. Va tutatqining tutuni, muqaddaslarning ibodatlari bilan birga, farishtaning qo'lidan Xudo huzuriga ko'tarildi. Va farishta tutatqi idishini olib, uni qurbongoh olovi bilan to'ldirdi-da, yerga otdi: va ovozlari, momaqaldiraqlar, chaqmoqlar hamda zilzila yuz berdi. Vahiy 8:1–5.

Ushbu oyatlarda "yetti farishta" "Xudo oldida turar" edi va ularning qo'lida "yetti karnay" bor edi. O'sha yetti karnay farishtasi odatda, va to'g'ri ravishda, yakshanba ibodatini majburan joriy etgani uchun Rim ustidan Xudoning hukmlari ramzi sifatida tushunib kelinadi. Butparast Rim Konstantin davrida milodiy 321-yilda birinchi yakshanba qonunini chiqardi, va milodiy 330-yilga kelib uning imperiyasi sharq va g'arbga bo'lindi. Ana shu paytdan boshlab dastlabki to'rt karnay sado bera boshladi va ular uning imperiyasiga qarshi yuborilgan tarixiy kuchlarni ifoda etardi; bu kuchlar milodiy 476-yilga kelib Rim shahrini shunday holga keltirdiki, u yerda endi hech qachon shahar ustidan hukmronlik qilgan boshqa birorta rimlik hukmdor bo'lmadi; holbuki, o'sha shahar Rimning qudrati va shon-shuhratining ramzi edi. Papalik milodiy 538-yilda Orlean Kengashida yakshanba qonunini qabul qilganida, Muhammad Rim cherkovi ustidan hukm olib kelish uchun ko'tarildi; bu hukm beshinchi va oltinchi karnaylar orqali tasvirlangan bo'lib, ular, shuningdek, birinchi va ikkinchi voy edi va Islomni ifoda etardi. O'sha karnaylar haqidagi an'anaviy tushuncha qanchalik to'g'ri bo'lmasin, ular Vahiy kitobining to'qqizinchi bobida taqdim etilgan joyda "balolar" deb belgilangan.

Bu balolar orqali o'ldirilmagan qolgan odamlar esa, jinlarga hamda oltin, kumush, mis, tosh va yog'ochdan yasalgan, na ko'ra oladigan, na eshita oladigan, na yura oladigan butlarga sajda qilmasliklari uchun, o'z qo'llarining ishlaridan tavba qilmadilar. Ular na qotilliklaridan, na sehrgarliklaridan, na zinosidan, na o'g'riliklaridan tavba qildilar. Vahiy 9:20, 21.

Yetti karnayning mukammal va yakuniy bajo bo'lishi — Vahiy kitobining o'n oltinchi bobidagi yetti oxirgi balodir. Vahiy kitobining to'qqizinchi bobidagi yetti karnayning bashoratli xususiyatlarini hatto yuzaki ko'zdan kechirishning o'zi ham, ularda yetti oxirgi baloning xususiyatlariga parallel belgilar mavjudligini ko'rsatadi. Yettinchi muhrning ochilishi sinov muddati yakun topish arafasida bo'lgan va Xudoning g'azabi, ya'ni yetti oxirgi balo timsolida ifodalangan g'azab, to'kilish arafasida turgan tarixiy davrda sodir bo'ladi.

Masih Yahudo qabilasining Arsloni sifatida "yettinchi muhrni ochganida", bir farishta kelib, oltin tutatqi idishini ko'targan holda qurbongoh oldida turdi; va unga ko'p tutatqi berildi, toki uni taxt oldidagi oltin qurbongoh ustida barcha azizlarning ibodatlari bilan birga taqdim etsin. "Va tutatqining tutuni, ya'ni azizlarning ibodatlari bilan birga bo'lgan tutun, farishtaning qo'lidan Xudo

huzuriga ko‘tarildi.” Muqaddas Ruhning Hosil bayrami kunida to‘kilishi Quddusda to‘plangan imonlilarning yakdil ibodati bilan oldindan tayyorlangan edi.

“O‘ramizda haqiqiy xudojo‘ylikning qayta jonlanishi barcha ehtiyojlarimiz ichida eng buyugi va eng shoshilinch hisoblanadi. Buni izlash bizning birinchi ishimiz bo‘lmog‘i lozim. Rabbiyning marhamatini olish uchun jiddiy sa’y-harakat bo‘lishi kerak, bu esa Xudo O‘z marhamatini bizga ato etishga tayyor emasligi uchun emas, balki biz uni qabul qilishga tayyor emasligimiz uchundir. Samoviy Otamiz Undan so‘raganlarga O‘z Muqaddas Ruhini berishga, yer yuzidagi ota-onalar o‘z farzandlariga yaxshi hadyalar berishga tayyor bo‘lganlaridan ham ko‘proq tayyordir. Ammo e’tirof, xorlik, tavba va jiddiy ibodat orqali Xudo bizga O‘z marhamatini berishni va’da qilgan shartlarni bajarish bizning ishimizdir. Qayta jonlanishni faqat ibodatga javob tariqasida kutish mumkin.” Selected Messages, 1-kitob, 121.

Yettinchi muhrning ochilishi bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishini ko‘rsatadi. Muhrlash ibodat bilan boshlanadi, ammo bu shunchaki ibodat faoliyati bilan emas, balki muayyan bir ibodat bilan amalga oshadi. O‘sha muayyan ibodat Doniyor kitobida ko‘rsatilgan bo‘lib, u, albatta, Vahiy kitobidir ham.

Vahiy kitobidagi Yuhanno va o‘z kitobidagi Doniyor “oxirgi kunlar”dagi bir yuz qirq to‘rt ming kishini ifodalaydi. “Oxirgi kunlar”da birinchi osmon janggi davomida Xudoning guvohlari bo‘lishi kerak bo‘lganlar sinov muddati tugashidan sal oldin muhrdan ochiladigan bashoratga guvohlik beradilar. Hozir ko‘rib chiqayotgan oyatlarda bu yettinchi muhr sifatida ifodalangan. “Oltin tutatqi idishi” bilan farishtaga keladigan ibodatlar Doniyor kitobining to‘qqizinchi bobidagi Doniyorning ibodati bilan ifodalangan. O‘sha ibodat Muso “yetti vaqt” bashorati bilan bog‘liq holda bayon etgan muayyan bir ibodatdir. Bu ibodat ikki qismdan iborat bo‘lib, Doniyor o‘zining ikki qismli ibodatining kontekstini Musoning “la’nati” va “qasami” atamaları bilan ifodalaydi. Doniyor va Vahiy kitoblari ayni bir kitobdir, va Doniyor kitobida mavjud bo‘lgan o‘sha bashorat yo‘nalishlari Vahiy kitobida davom ettiriladi.

Vahiy o‘n sakkizdagi qudratli farishtaning harakati ichida muqaddas olovning to‘kilishiga sabab bo‘ladigan ibodat, Doniyorning “yetti marta” ibodatidir. Bu, vahiylarni Doniyorga tushuntirish uchun farishta Jabroilni osmondan pastga tushirgan ibodatdir. Doniyor to‘qqizinchi bobning dastlabki yigirma oyatini qamrab olgan ibodatining yakunida, Jabroil kechki nazr vaqti atrofida pastga tushdi. Oltin tutatqi idishini olgan farishta qabul qiladigan va yuqoriga ko‘tariladigan ibodatlar, quyosh botayotgan paytda, “oxirgi kunlar”ning oqshomida yuqoriga ko‘tariladigan ibodatlardir.

Men so‘zlab, ibodat qilib, o‘z gunohimni va xalqim Isroilning gunohini e’tirof etib, Xudoyimning muqaddas tog‘i uchun iltijomni Egam Xudo huzuriga keltirib turganimda; ha, men ibodatda so‘zlayotganimda, boshlanishdagi vahiya ko‘rganim o‘sha Jabroil degan kishi tez uchib kelib, kechki qurbonlik paytida menga tegdi. Doniyor 9:20, 21.

Doniyorning ibodati nafaqat o‘z gunohlarining, balki Xudoning xalqining gunohlarining ham e’tirofi edi. Uning ibodati Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti marta” bilan bog‘liq tavba ibodatining andozasidir.

Sizlardan omon qolganlar esa dushmanlaringizning yurtlarida o‘z gunohlari tufayli ado bo‘lib boradilar; shuningdek, otalarining gunohlari tufayli ham ular bilan birga ado bo‘lib boradilar. Agar ular o‘z gunohlarini va otalarining gunohlarini, Menga qarshi qilgan xiyonatlarini, shuningdek, Menga qarshi yurganliklarini e‘tirof qilsalar; va Men ham ularga qarshi yurganimni hamda ularni dushmanlari yurtiga olib kirganimni tan olsalar; agar o‘shanda ularning sunnat qilinmagan yuraklari xor bo‘lsa va ular gunohlarining jazosi-ni qabul qilsalar: Shunda Men Yoqub bilan tuzgan ahdimni eslayman, Ishoq bilan tuzgan ahdimni ham, Ibrohim bilan tuzgan ahdimni ham eslayman; va yurti ham eslayman. Leviticus 26:39–42.

Muso “yetti marta” bilan bog‘liq jazoni bayon etganidan so‘ng, uni Xudoning “ahdi”ning “nizosi” deb ataydi va Xudoning xalqi, agar va qachon o‘zlarining dushman yurtida qullar ekanliklarini anglab yetsalar, xuddi Doniyor kabi, nima qilishlari kerakligini ko‘rsatadi. Ular, Doniyor namoyon etganidek, o‘z gunohlarini, shuningdek ota-bobolarining gunohlarini ham e‘tirof etishlari kerak edi.

Bir yuz qirq to‘rt ming bo‘lishga da‘vat etilganlar tomonidan ayni shu maxsus ibodat taqdim etilganda, oltin tutatqi idishini ushlagan farishta “tutatqi idishini olib”, uni “qurbongohning olovi bilan to‘ldiradi va yerga sochadi; va ovozlari, momaqaldiroqlar, chaqmoqlar va zilzila yuz beradi.” Qo‘shma Shtatlar va Shayton osmondan tushiradigan soxta “olov” xabariga qarama-qarshi ravishda “haqiqat” xabarini ifodalovchi muqaddas olov, Yakshanba qonuni bo‘lgan “zilzila” soatida sodir bo‘ladi.

Zakariyo kitobida bizga shuni ma’lum qilinadiki, Doniyor ham tarkibida bo‘lgan qullikdan qaytishdan keyin ma’bad va Quddusning qayta tiklanishi tarixida, Zarubabel ma’badning ham poydevorini, ham bosh toshini qo‘ygan.

Shunda u menga javob berib dedi: “Egamizning Zarubobulga aytgan kalomi shudir: ‘Na qudrat bilan, na kuch bilan, balki Mening Ruhim bilan’, — deydi lashkarlar Egasi. Ey ulug‘ tog‘, sen kimsan? Zarubobul oldida sen tekislikka aylanasan; va u uning bosh toshini hayqiriqlar bilan olib chiqadi, shunday deb faryod qilib: ‘Unga inoyat, inoyat bo‘lsin!’” Bundan tashqari, Egamizning kalomi menga kelib dedi: “Bu uyning poydevorini Zarubobulning qo‘llari qo‘ygan; uni uning qo‘llari ham tamomlaydi; va lashkarlar Egasi meni sizlarning oldingizga yuborganini bilib olasizlar. Zero, kichik ishlar kunini kim mensimadi? Chunki ular shodlanadilar va Zarubobulning qo‘lida o‘sha yetti bilan birga shoqulni ko‘radilar; ular Egamizning ko‘zlaridir, butun yer yuzini u yoq-bu yoqqa kezib yuradilar.” Zakariyo 4:6–10.

Zerubbabel “Bobilning zurriyoti” degan ma’noni anglatadi va ikkinchi farishtaning xabarining timsolidir; bu xabar Yarim tun faryodi xabari bilan birlashganda, Adventizmning boshlang‘ich harakatida “poydevor”ni qo‘ydi. Zerubbabel, shuningdek, “tepa toshi” qo‘yiladigan paytda, Future for America harakatidagi Adventizmning yakunlovchi harakatida ikkinchi farishta xabarining takrorlanishini ham ifodalaydi.

“Axborot super magistrali” bo‘lgan ko‘chada, o‘lik suyaklar vodiysida qatl etilgan ikki guvoh ustidan dunyo shodlandi. O‘sha ikki guvoh qayta tiriltirilganda esa, dunyo qo‘rqdi, osmonlar esa shodlandi. Zakariyo, barcha payg‘ambarlar singari, Xudoning xalqi shodlanadigan “oxirgi

kunlar”ni ko‘rsatmoqda. Zakariyo bizga ularning ikki guvohning tirilishida, “o‘sha yettini” ko‘rganlarida shodlanishlarini bildiradi. “O‘sha yetti” — Levilar yigirma oltinchi bobda “yetti marta” deb tarjima qilingan ayni o‘sha ibroniycha so‘zdir. Birinchi farishtaning harakati Musoning “yetti marta”sining poydevor toshini qo‘ydi, va bu “haqiqat” 1863-yilda rad etilganiga qaramay, uchinchi farishtaning harakatining ham bosh toshi bo‘lishi kerak.

U tan olinib, amalga oshirilganda va unga muvofiq ikki tomonlama ibodat bilan tatbiq etilganda, Hosil bayramida bo‘lgani kabi, haqiqiy olov yerga tashlanadi.

Keyingi maqolada yettinchi muhrning ochilishini ko‘rib chiqishni davom ettiramiz.